

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 02.11.2016 № 13)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"РОБОТА АСПРАНТУРИ ТА ДОКТОРАНТУРИ"
1-1.03.00.04**

електронна пошта: O.Senik@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-33-45
керівник ДСС: Сенік О. О.

Київ – 2016

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	4
2.3. Своєчасність та пунктуальність	5
2.4. Доступність та зрозумілість.....	6
2.5. Послідовність та зіставність.....	6
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	7
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	8
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	8
3. Заключна частина.....	9

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо. Звіт підготовлено вперше та розміщено на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua).

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держкомстату від 14.06 2010 № 216.

Метою проведення державного статистичного спостереження щодо роботи аспірантури та докторантури є збирання, розроблення, узагальнення та поширення даних стосовно підготовки наукових кадрів у рамках діяльності аспірантури та докторантури.

Державне статистичне спостереження "Робота аспірантури та докторантури" відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 1.03 "Освіта".

Державне статистичне спостереження "Робота аспірантури та докторантури" базується на нормах, викладених у законах України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про державну статистику", "Про інформацію", постанові Кабінету Міністрів України від 01.03.1999 № 309 "Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів" і проводиться відповідно до плану державних статистичних спостережень, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Дані для державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" отримуються за формою № 1-нк (річна) "Звіт про роботу аспірантури та докторантури" (далі – форма № 1-нк (річна)).

Результати державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" вміщуються в:

- статистичних збірниках "Статистичний щорічник України", "Діти, жінки та сім'я в Україні", "Наукова та інноваційна діяльність в Україні", "Соціальні індикатори рівня життя населення";
- статистичному бюлетені "Підготовка наукових кадрів".

Поширення інформації користувачам здійснюється з дотриманням вимог щодо конфіденційності даних.

На запити користувачів органи державної статистики надають наявну статистичну інформацію за результатами розробки державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" у зведеному вигляді на паперових та електронних носіях, засобами зв'язку в порядку та на умовах,

визначених Держстатом, а також відповідно до порядку доступу до публічної інформації.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" є:

- кількість осіб, прийнятих до аспірантури;
- кількість осіб, прийнятих до аспірантури із зарубіжних країн;
- кількість аспірантів;
- кількість аспірантів із зарубіжних країн;
- кількість фактично випущених аспірантів;
- кількість фактично випущених аспірантів із зарубіжних країн;
- кількість осіб, прийнятих до докторантури;
- кількість докторантів;
- кількість фактично випущених докторантів.

Одиницею державного статистичного спостереження є підприємство.

Респондентом (звітною (обліковою) одиницею) цього державного статистичного спостереження є юридична особа.

При проведенні державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" використовують національні класифікатори, а саме: Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ).

Показники статистичного спостереження узагальнюються за видами установ, які здійснюють підготовку аспірантів та докторантів, за галузями наук, за віком та статтю аспірантів і докторантів за звітний рік у цілому по Україні та регіонах.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Державне статистичне спостереження "Робота аспірантури та докторантури" проводиться відповідно до Методологічних положень зі статистики освіти (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Державного комітету статистики України від 09.11.2011 № 288 із змінами, затвердженими наказом Державної служби статистики України від 31.12.2015 № 377, розміщених на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Методологія та класифікації"/ "Статистична методологія"/ "Демографічна та соціальна статистика"/ "Освіта".

Згідно з Методологічними положеннями державне статистичне спостереження здійснюється на суцільній основі з річною періодичністю.

Формування сукупності звітних одиниць державного статистичного спостереження щодо роботи аспірантури та докторантури виконується на державному рівні раз на рік.

Одиниці державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" належать до сектору нефінансових корпорацій, сектору загального державного управління та сектору некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства, вид економічної діяльності яких за КВЕД відноситься до класів 85.41; 85.42; 72.11; 72.19; 72.20.

Для формування сукупності одиниць спостереження джерелами інформації є реєстр статистичних одиниць (PCO) та перелік підприємств, що звітували за формою № 1-нк (річна) у попередньому до звітному році.

Під час отримання даних від респондента за формою № 1-нк (річна) здійснюється попередня візуальна перевірка звіту, надалі проводиться арифметичний і логічний аналіз як первинних, так і зведених даних.

При проведенні цього державного статистичного спостереження за формою № 1-нк (річна) методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

У разі ненадходження даних від окремих респондентів з'ясовуються причини неотримання інформації. Аналіз причин неподання свідчить, що переважна більшість випадків неотримання інформації від респондентів пов'язана з об'єктивними причинами, зокрема з виникненням надзвичайних та непереборних обставин, припиненням роботи підприємств тощо. Рівень невідповідей у 2015 році становив 2,4%.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення і публікацій за результатами розробки державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" встановлені планом державних статистичних спостережень і наведені на офіційному веб-сайті Держстату в Каталозі офіційних статистичних публікацій і Календарі оприлюднення інформації Держстату.

Збір, обробка, аналіз і поширення даних щодо роботи аспірантури та докторантури здійснюється у такі терміни:

Збір первинних даних територіальними органами Держстату	Уведення первинних даних територіальними органами Держстату	Обробка первинних даних Держстатом	Аналіз зведених даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
не пізніше 20 січня після звітного періоду	до 11 лютого після звітного періоду	до 25 лютого після звітного періоду	до 17 березня після звітного періоду	17 березня після звітного періоду

Відповіді на запити користувачів щодо надання інформації надаються у терміни, що відповідають вимогам Закону України "Про доступ до публічної інформації", як правило протягом 5-ти робочих днів.

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" розміщуються у вільному доступі у форматах .doc, .xls, .pdf, зокрема експрес-випуск "Робота аспірантури та докторантури" та статистичний бюлетень "Підготовка наукових кадрів", що розміщені на веб-сайті Держстату у відповідних розділах "Експрес-випуски"/ "Демографічна та соціальна статистика"/ "Освіта" та "Публікації"/ "Демографічна та соціальна статистика"/ "Освіта". Також вони можуть надаватися користувачам в електронному вигляді на підставі їхніх запитів.

Більш детальну статистичну інформацію за цим спостереженням можна отримати за запитами в установленому порядку.

Методологічні аспекти проведення державного статистичного спостереження щодо роботи аспірантури та докторантури, основні визначення, наповнення показників, алгоритми побудови системи вихідних показників викладені у відповідних методологічних документах, які розміщені на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/ "Статистична методологія"/ "Демографічна та соціальна статистика"/ "Освіта".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього статистичного спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3;

телефон: (044) 287–33–45;

електронна пошта: O.Senik@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72, факс 235–37–39;

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися,

використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Концепція державного статистичного спостереження щодо діяльності аспірантури та докторантури передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, генеральної сукупності, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Зважаючи на зазначене, основні показники цього державного статистичного спостереження за певний обраний період можна порівнювати з даними попередніх обстежень.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації щодо діяльності аспірантури та докторантури формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних.

Користувачами інформації, яка отримана за результатами державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури", є органи державної влади та місцевого самоврядування, а також науково-дослідні інститути, навчальні заклади, підприємства та установи.

У вересні-жовтні 2014 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації зі статистики освіти, зокрема щодо показників роботи аспірантури та докторантури, які містяться у бюлетені "Підготовка наукових кадрів", а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Згідно з результатами анкетного опитування користувачів про рівень задоволення потреб в інформації щодо показників діяльності аспірантури та докторантури 85% опитаних використовує у своїй діяльності статистичний бюлетень "Підготовка наукових кадрів", 67% – не отримують зазначеної інформації від інших установ України, а користуються лише даними органів державної статистики, 71% – поставили оцінку "добре" системі основних показників роботи аспірантури та докторантури.

Переважає більшість користувачів дали оцінку "добре" за всіма критеріями якості даних щодо основних показників роботи аспірантури та докторантури. При цьому найбільш важливим критерієм користувачі визначили "Відповідність/Релевантність", на другому місці – "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність", на третьому – "Доступність та Зрозумілість/Ясність".

Результати проведення анкетного опитування користувачів статистичної інформації щодо діяльності аспірантури та докторантури наводяться у

повідомленні для користувачів, розміщеному на веб-сайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149. У цілому по Україні у 2016 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2015 роком за формою № 1-нк (річна) зменшилося на 50% за рахунок спрощення форми.

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 1-нк (річна) становлять 4 год. 12 хв. Більшості з числа опитаних респондентів (84%) було нескладно зрозуміти роз'яснення до форми та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 1-нк (річна) становить 92 (при середньому показнику за формами державних статистичних спостережень – 88).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Кількість респондентів, які подають звіти в електронному вигляді за цією формою, незначна, але поступово збільшується. Частка звітів, отриманих в електронному вигляді за цією формою, у 2014 році становила 0,6%, у 2015 році – 1,8%, у 2016 році – 6,4%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури". Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначено положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним та міжнародним законодавством гарантій перед респондентами у практиці проведення цього державного статистичного спостереження реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

- первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення державного статистичного спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;

- статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачу у зведеному знеособленому вигляді;

– в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не розповсюджується.

У ході проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності аспірантури та докторантури забезпечується збереження і захист первинної статистичної інформації, яка отримується у вигляді заповнених статистичних формулярів.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення державного статистичного спостереження передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно його методів проведення, збору даних, формування, опрацювання інформації, документів щодо її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на веб-сайті Держстату та веб-сайтах його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях і засобах масової інформації.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку державного статистичного спостереження "Робота аспірантури та докторантури" є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, а також покращення ефективності витрат і зменшення навантаження на респондентів, що здійснюється шляхом установа постійного зворотного зв'язку з користувачами статистичної інформації, респондентами цього державного статистичного спостереження.

Найближчим часом буде приділена увага вдосконаленню підходів до формування сукупності одиниць державного статистичного спостереження, переліку показників з метою їх оптимізації. Поряд з цим передбачається вивчити можливість переведення спостереження до складу адміністративної звітності Міністерства освіти України.

Цей Звіт є відправною точкою для підготовки більш детальних стандартних звітів з якості державного статистичного спостереження щодо роботи аспірантури та докторантури, спрямованих на задоволення потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів у більш широкій і глибокій інформації щодо якості даних і процесів.